

Lathund för vattenvårds- åtgärder

En guide för ansökan
om bidrag

*Denna lathund har tagits fram inom ramen för det LOVA-finansierade projektet
Åtgärdssamordning för bättre vattenkvalitet i Stora och Lilla Ullfjärden samt Skofjärden.*

Innehållsförteckning

1.	Vad är vattenvårdsåtgärder?	2
2.	LOVA (Lokala vattenvårdsprojekt)	3
2.1	Vad kan LOVA sökas för?	3
2.2	Vem kan söka LOVA-bidrag?	3
2.3	Exempel på konkreta åtgärder som tidigare har finansieras med LOVA-bidrag	3
2.4	Genomförande	3
3.	LONA (Lokala naturvårdssatsningen)	5
3.1	Vad kan LONA sökas för?	5
3.2	Vem kan söka LONA-bidrag?	5
3.3	Exempel på konkreta åtgärder som tidigare har finansieras med LONA-bidrag	5
3.4	Genomförande	5
4.	Strategiska planen 2023–2027	7
4.1	Vad kan Strategiska planen sökas för?	7
4.2	Vem kan söka bidrag inom Strategiska planen?	7
4.3	Genomförande	7

1. Vad är vattenvårdsåtgärder?

Sverige har som medlemsland i EU antagit ett direktiv för att förbättra kvaliteten av våra sjöar och vattendrag, kallat vattendirektivet. Målet med vattendirektivet är att alla sjöar och vattendrag ska nå ”god status”, med avseende på biologiska och kemiska parametrar. Direktivet betonar vikten i att vi arbetar med dessa frågor då vatten inte enbart är en resurs utan också ett arv, för oss och för generationer framöver.

Vattenvårdsåtgärder är av sådant slag som kan hjälpa oss att nå målet med vattendirektivet. Förutsättningarna för att nå målet är bland annat att minska tillförsel av näringsämnen och föroreningar. Genom att göra diverse åtgärder på din mark kan du vara med och bidra till att uppnå vattendirektivet för vår generation och framtida generationer. Kopplat till lantbruket och hästnäringen talas det oftast om åtgärder för att minska läckaget av näringsämnen. Exempel på åtgärder som gynnar vattenmiljön för att nämna några är precisionsodling, fånggrödor och mellangrödor, anläggande av våtmark eller fosfordamm, förbättra dränering och fördröja vatten för att minska erosion. Självklart finns det flertalet åtgärder som kan gynna vattenkvaliteten, kanske har du en helt ny idé?

För vissa vattenvårdsåtgärder kan du även söka bidrag, nedan följer tre alternativ på hur du kan ordna med finansiering.

2. LOVA (Lokala vattenvårdsprojekt)

2.1 Vad kan LOVA sökas för?

LOVA-bidraget ges till projekt vars syfte är att förbättra för vattenmiljön, i aspekter om att minska näringstillförsel (övergödning) och fysisk påverkan (ex. ta bort vandringshinder för fisk).

2.2 Vem kan söka LOVA-bidrag?

Kommunen (projekten kan vara initierade av företag och privatpersoner), föreningar, ideella sammanslutningar, LRF-avdelning, ett dikningsföretag, en vattenvårdsförening, en samfällighet eller en annan icke vinstdrivande ekonomisk förening kan söka.

2.3 Exempel på konkreta åtgärder som tidigare har finansierats med LOVA-bidrag

- Gårdsvis vattenplan för hästgårdar – konkreta åtgärdsförslag för hela gården
- Våtmark eller fosfordamm
- Återmeandring av dike/vattendrag (skapa en längre slingrande dikessträcka)
- Förbättrad dränering, hårdläggning av ytor i rasthagar (generellt bör en damm inkluderas)
- Borttag av vandringshinder för fisk

2.4 Genomförande

- **Forma en idé.** En idé kan grunda sig i ett problem. Till exempel om du har stående vattenytor på platser där du inte vill ha vatten, eller har erosionsproblem i dräneringsdiken.
- **Kontakta kommunen.** Kommunen är en organisation som kan söka LOVA-bidraget och därför behöver du presentera din idé för kommunen och diskutera om detta kan vara något kommunen kan samarbeta kring (även föreningar kan söka). Ring kommunens Kontaktcenter och fråga efter åtgärdssamordnare, vattenstrateg eller kommunekolog. Presentera din idé och hör om samarbetsmöjligheter. Var öppen för kommunens föreslagna förändringar och förbättringar av ditt projekt, som kan möjliggöra att bidrag går att söka.
- **Skicka in ansökan.** Via länsstyrelsens LOVA e-tjänst skickar kommunen in ansökan, se till att kolla igenom den ordentligt så att du vet vad det är ni ansöker om och förbinder er till.
- **Invänta svar.** Länsstyrelsen återkommer med svar till kommunen om projektet blivit beviljat bidrag, generellt under mars månad. Maximalt kan länsstyrelsen betala ut 75% av bidraget vid projektets start, resterande pengar fås efter godkänd slutrapportering. Detta kan betyda (beroende på hur projektet är utformat) att du får ligga ute med resterande procentandel tills slutrapporteringen är godkänd och totala bidragssumman betalas ut.
- **Anmälan om vattenverksamhet.** Beroende på projektets utformning och syfte kan projektet behöva anmälan eller tillstånd om vattenverksamhet. Anmälan skickar du in via länsstyrelsens e-tjänst medan ett tillstånd måste ansökas om i mark och miljödomstolen. Efter du har skickat in din anmälan till länsstyrelsen tar det ca. 2 månader innan du får svar. Därefter kan du påbörja ditt projekt. Det kan även bli aktuellt med samråd med motstående intressen (påverkade grannar, dikningsföretag, kommun m.m.) och eventuell ansökan om dispenser (biotopskydd, strandskydd).
- **Genomförande.** Efter att alla tillstånd är på plats kan du nu komma i gång med den fysiska anläggningen i ditt projekt. Beställa konsulttjänster och entreprenad. Kom ihåg att kontinuerligt stämma av med din kommun så att projektplanen följs.
- **Del – och slutrapportering.** Vid ett avslutat och färdigställt projekt ska en slutrapportering skickas in till länsstyrelsen, detta är generellt något som kommunerna sköter, ha en dialog kring detta. Löper projektet över flera år kommer det bli aktuellt för delrapportering, se till att dokumentera genomförandet av projektet som kan presenteras under delrapporteringen.

3. LONA (Lokala naturvårdssatsningen)

3.1 Vad kan LONA sökas för?

LONA-bidraget består av två delar, dels naturvård dels vattenvård. Här presenteras endast vattenvårds-delen av LONA-bidraget, kallat LONA-våtmark. LONA-våtmark bidrag ges till projekt vars syfte är att förbättra förutsättningar för vattenlivet, detta inkluderar ökad biologisk mångfald i vatten och förbättrad vattenkvalitet.

3.2 Vem kan söka LONA-bidrag?

Det är endast kommunen som kan söka LONA-bidraget, men projekten kan vara initierade av föreningar och privatpersoner.

3.3 Exempel på konkreta åtgärder som tidigare har finansieras med LONA-bidrag

- Våtmark eller fosfordamm
- Återmeandring av dike/vattendrag (skapa en längre slingrande dikessträcka)

3.4 Genomförande

- **Forma en idé.** En idé kan grunda sig i ett problem. Till exempel om du har stående vattenytor på platser där du inte vill ha vatten, eller har erosionsproblem i dräneringsdiken.
- **Kontakta kommunen.** Kommunen är den organisation som kan söka LONA-bidraget och därför behöver du presentera din idé för kommunen och diskutera om detta kan vara något kommunen kan samarbeta kring (även föreningar kan söka). Ring kommunens Kontaktcenter och fråga efter åtgärdssamordnare, vattenstrateg eller kommunekolog. Presentera din idé och hör om samarbetsmöjligheter. Var öppen för kommunens föreslagna förändringar och förbättringar av ditt projekt, som kan möjliggöra att bidrag går att söka.

- **Skicka in ansökan.** Via länsstyrelsens LONA e-tjänst skickar kommunen in ansökan, se till att kolla igenom den ordentligt så att du vet vad det är ni ansöker om och förbinder er till.
- **Invänta svar.** Länsstyrelsen återkommer med svar till kommunen om projektet blivit beviljat bidrag, generellt under mars månad. Maximalt kan länsstyrelsen betala ut 75% av bidraget vid projektets start, resterande pengar fås efter godkänd slutrapportering. Detta kan betyda (beroende på hur projektet är utformat) att du får ligga ute med resterande procentandel tills slutrapporteringen är godkänd och totala bidragssumman betalas ut.
- **Anmälan om vattenverksamhet.** Beroende på projektets utformning och syfte kan projektet behöva anmälan eller tillstånd om vattenverksamhet. Anmälan skickar du in via länsstyrelsens e-tjänst medan ett tillstånd måste ansökas om i mark och miljödomstolen. Efter du har skickat in din anmälan till länsstyrelsen tar det ca. 2 månader innan du får svar. Därefter kan du påbörja ditt projekt. Det kan även bli aktuell med samråd med motstående intressen (påverkade grannar, dikningsföretag, kommun m.m.) och eventuell ansökan om dispenser (biotopskydd, strandskydd).
- **Genomförande.** Efter att alla tillstånd är på plats kan du nu komma i gång med den fysiska anläggningen i ditt projekt. Beställa konsulttjänster och entreprenad. Kom ihåg att kontinuerligt stämma av med din kommun så att projektplanen följs.
- **Del – och slutrapportering.** Vid ett avslutat och färdigställt projekt ska en slutrapportering skickas in till länsstyrelsen, detta är generellt något som kommunerna sköter, ha en dialog kring detta. Löper projektet över flera år kommer det bli aktuellt för delrapportering, se till att dokumentera genomförandet av projektet som kan presenteras under delrapporteringen.

4. Strategiska planen 2023–2027

4.1 Vad kan Strategiska planen sökas för?

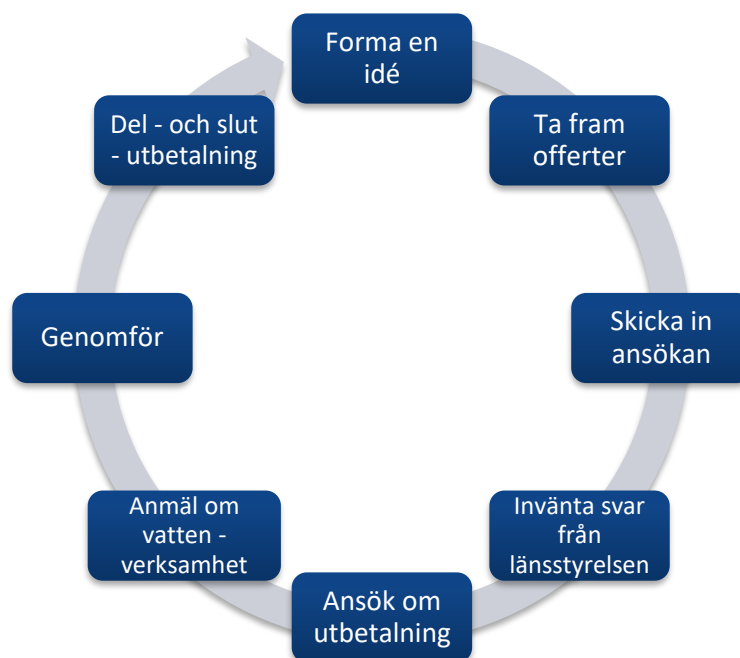
Bidragen inom Strategiska planen är många, de bidrag som relaterar till vattenvård är följande:

- Kalkfilterdiken
- Bevattningsdammar
- Vattenvårdsåtgärder (t.ex. våtmarker, tvåstegsdiken, kalkfilterbäddar)
- Skötsel av våtmarker och dammar
- Täckdikning
- Precisionsjordbruk – planering
- Fånggröda, mellangröda
- Vårbearbetning
- Skyddszoner

4.2 Vem kan söka bidrag inom Strategiska planen?

Bidrag inom Strategiska planen kan endast sökas av jordbruksföretagare, via Jordbruksverkets e-tjänst.

4.3 Genomförande

- **Forma en idé.** En idé kan grunda sig i ett problem. Till exempel om du har stående vattenytor på platser där du inte vill ha vatten, eller har erosionsproblem över åkern eller i dräneringsdiken.
- **Ta fram offerter.** För ansökan om bidrag från Strategiska planen krävs det att du tar ut minst 2 offerter för varje delmoment i ditt projekt, dessa lägger grunden för projektets budget. Offerterna ska bifogas i bidragsansökan.
- **Skicka in ansökan.** Via Jordbruksverkets e-tjänst skickar ni som jordbruksföretagare in ansökan, se till att kolla igenom den ordentligt så att du vet vad det är ni ansöker om och förbinder er till.
- **Invänta svar.** Länsstyrelsen återkommer med svar till jordbruksföretaget om projektet blivit beviljat bidrag. Om projektet blivit beviljat måste du själv ansöka om utbetalning.
- **Ansök om utbetalning:** Du kan ansöka om förskottsutbetalning (50% av kostnaderna, max 250 000 kr) eller delutbetalning, detta görs via Jordbruksverkets e-tjänst. Resterande kostnader får du utbetalda vid färdigställt projekt genom att ansöka om slututbetalning.
- **Anmälan om vattenverksamhet.** Beroende på projektets utformning och syfte kan projektet behöva anmälan eller söka tillstånd om vattenverksamhet. Anmälan skickar du in via länsstyrelsens e-tjänst medan ett tillstånd måste ansökas om i mark och miljödomstolen. Efter du har skickat in din anmälan till länsstyrelsen tar det ca. 2 månader innan du får svar. Därefter kan du påbörja ditt projekt. Det kan även bli aktuellt med samråd med motstående intressen (påverkade grannar, dikningsföretag, kommun m.m.) och eventuell ansökan om dispenser (biotopskydd, strandskydd).
- **Genomförande.** Efter att alla tillstånd är på plats kan du nu komma i gång med den fysiska anläggningen i ditt projekt. Beställa konsulttjänster och entreprenad. Kom ihåg att kontinuerligt stämma av med projektplanen och budget så att de följs.
- **Slututbetalning.** Vid ett avslutat och färdigställt projekt ska du ansöka om slututbetalning av projektet, detta görs via Jordbruksverkets e-tjänst.